

SAVUNUCULUK VE POLİTİKALARI ETKİLEME

Hazırlayan: Yigit Aksakoglu (yigita@bilgi.edu.tr)
İstanbul Bilgi Üniversitesi
STK Eğitim ve Araştırma Merkezi

24.02.2004

1

Savunuculuk ve Politikaları Etkileme

Program

- Savunuculuk nedir?
- Politika süreci nasıl işler?
- Türkiye’de politika süreci ile ilgili görüşler
- Politika ve STK’lar

24.02.2004

2

SAVUNUCULUK NEDİR?

24.02.2004

3

Tanımlar

Savunuculuk:

- Sözlük anlamı: Yan tutma, taraftarlık, savunma
- Bir ortak çıkar adına herhangi bir kurumsal elitin kararlarını etkileme girişimi.
 - STKlar tarafından kurumsal elitleri etkilemek üzere yapılan her giri sim. (Jenkins, 1998)
- Politikaları dezavantajlı kimseler lehine değiştirmek için, bilgiyi stratejik olarak kullanma süreci. (BOND Guidance Notes Series 3)

24.02.2004

4

NEDEN SAVUNUCULUK?

...kârı artırmak özel sektörün en önemli amacı ise, etkiyi yükseltmek de STK'ların en önemli amacıdır. (Clark, 1992)

24.02.2004

5

AMACI

- Bir politika, program veya yasa değişikliğini desteklemek veya katkıda bulunmak
- Hizmeti kullananlara doğrudan destek vermek yerine, diğerlerinden kendi amacın için destek almak.
(Birleşmiş Milletler Nüfus Programı)

24.02.2004

6

Yurttas aktivizmi ve savunuculuk

- Yurttas aktivizmi, "kamusal elitin" :
 - a) yapmayı reddettiği
 - b) yeterince yapmadığı
 - c) yapmaya gücünün (politik olarak) yetmediği
 - d) yapamadığı şeyleri kendilerinin yapması veya "kamusal elitin" yapmasının sağlanması. (Najam, 1998)
- ÖRNEK?

24.02.2004

7

Diger tanımlar

Kampanya?

- Herhangi bir değisikliği amaçlayan örgütlü faaliyet. (Uluslararası Af Örgütü – Kampanya El kitabı)
- Gücü olan kişilere istediğiniz kararları aldirmek. (İyi Kampanya Rehberi - MENCAP)

24.02.2004

8

Diger tanımlar

Lobi yapmak?

- Otoriteyi etkilemek üzere gerçekleştirilen örgütlü her girişim.
 - Özellikle ABD’de; baskı grupları, kişiler, şirketler ve diğer politik aktörler.
- Lobi yapmak, savunuculuğun kamu politikalarının resmi ifadesi olan belirli yasaları, yani yasamayı etkilemeye odaklı biçimidir. (Avner, 2001)

24.02.2004

9

Savunuculuk becerileri (!)...

- Kitle (Seçmen) desteği
 - Politika yapanlara yakınlık ve ulaşılabilirlik
 - STK'lar arası lobi işbirlikleri ve ağıları
 - Konu ile ilgili alanda kredibilitè
 - Medya beslemesi
- Teknik beceriler
 - Araştırma, analiz, yorumlama ve uygun paketleme, kaynak mobilizasyonu, politika üretme ve uygulama süreçlerini detaylı kavrama, stratejik düşünme ve uygulama ve esneklik...

(Fowler, 1998)

24.02.2004

10

Roller, yaklaşımlar, yöntemler ve araçlar

- Roller:
 - Denetleyici, savunucu, yenilikçi, ve hizmet sağlayıcı
- Yaklaşımlar:
 - İşbirliği, karşı karşıya gelme, tamamlayıcı faaliyetler, bilinç yaratma/arıtma
- Yöntemler
 - Liderleri (işin içine) katmak, ortaklıklar kurmak, toplulukları hareketlendirmek, kapasite geliştirmek, basıncılı işbirliği yapmak
- Araçlar:
 - Değerlendirme teknikleri, paydaş analizi, savunuculuk mesajının hazırlanması ve dağıtılması, ikna teknikleri, medya ile ilişkiler

24.02.2004

11

Roller

- Denetleyici: Yanlış olabilecek konuları sürekli izleyerek,
- Savunucu: Aktif olarak doğru yönde atılacak adımları arayarak,
- Yenilikçi: Bu adımların neler olabileceği konusunda öneriler geliştirerek,
- Hizmet sağlayıcı: Bu önerileri uygulayarak (Najam, 1998)

24.02.2004

12

Roller

ÖRNEKLER?

- Denetleyici
- Savunucu
- Yenilikçi
- Hizmet sağlayıcı

24.02.2004

13

Yaklaşımlar

- İşbirliği
 - Reform
 - Karşı karşıya gelme
 - Muhalefet veya pasif direnis
 - Tamamlayıcı faaliyetler
 - Hükümet veya diğer karar vericilerden bağımsız olarak geliştirilen ve başarılı bir politika değişikliğine yol açabilecek proje ve programlar
 - Bilinç yaratma- artırma
 - Doğrudan olmayan, genel kampanyalar
- (Thomas ve diğerleri, 2001: 16)

24.02.2004

14

Savunuculuk faaliyetlerinin mesruiyeti

Tanım: Bir ortak çıkar adına herhangi bir kurumsal elitin kararlarını etkileme girişimi.

Kimin ortak çıkarı?

24.02.2004

15

Görüşler

- STK'lar savunuculuk faaliyetlerini mesru kılmak için üye tabanlı olmak zorunda değillerdir Fakat mesruiyetlerini sürdürülebilmek için yaptıkları konusunda hesap verebilir olmalıdır. (Edwards ve Hulme, 1995: 14)
- [STK'lar] Savunuculuk faaliyetlerinde ilerledikçe temel değerleri ve örgütsel yapıları konusunda kurumsallasmalıdır. (Hudson, 2000)
- Bir toplumdaki geniş üye tabanlı bir STK buna dayanarak bu toplum adına konuşabilir. Baska bir örgüt hizmet sağladığı kitle adına veya tabandan (grassroot) kazandığı denevime dayanarak politika seçeneklerinin gelişmesini savunabilir. (Thomas, 2001: 16)

24.02.2004

16

POLİTİKA (Siyaset)

- Politika, Yunancada çok yüzlülük.
- Siyaset, seyis etmek
- Resmi politika: Yasama (meclis), siyasi partiler, hükümetler, uluslararası kurumlar, kamu politikaları ve kaynakları
- Gayri-resmi politika: Sivil toplumda olanlar, aileler, topluluklar, komsular ve çeşitli örgütler.

24.02.2004

17

STK'lar politika yapar mı?

- Bütün sosyal ilişkiler ve dinamikler politiktir (evden, meclis koridorlarına kadar).
- Siyaset yapmanın sadece resmi politika ile ilgilenenlere özel olduğu yargısı sadece dislanmayı güçlendirir.

(VeneKlasen L., ve Miller, V., 2003)

24.02.2004

18

Politika süreci

- Değişim:
 - Politika üretenlerin topluma ulaşması yerine toplumun politika üretenlere ulaşması (Bratton, 1990)

24.02.2004

19

Basitleştirilmiş süreç

- ⇒ Gündem belirleme
- ⇒ Politika kararı
- ⇒ Uygulama
- ⇒ Geri besleme

24.02.2004

20

Politika aktörleri (Grindle ve Thomas, 1991)

- Devlet başkanları ve bakanlar
- Bürokrasi
- Toplumsal çıkarlar
 - İş çevresi
 - Dini elitler
 - Ordu
 - Basın
 - Örgütlü işçiler
 - ***Diğer etkilemeye çalışanlar***

24.02.2004

21

Dogrusal, rasyonel, etkilesimsiz politika?

- Dogrusal modelin tersine, etkilesimli model politika reformunu, ilgili taraflarin bir çok noktada baski uygulayabilecegi bir süreç olarak algilar (Grindle ve Thomas, 1991)
- Politika bir amaçlar ve kazalar kaosudur. Seçilmiş stratejilerle, sözde kararların rasyonel uygulaması ile ilgili değildir. (Clay ve Schaffer, 1986)

24.02.2004

22

Türkiye ve politika süreci

- Tarihsel?
- Kurumsal?
- Politik?
- Ekonomik?

24.02.2004

23

Politika ve STK'lar

- Herhangi bir STK'nın, hükümetin politikalarına karşı bir halk kampanyası yürütmesi (...) kabul edilemez.

(Charity Commission 1991 kararı, Dolan'dan alıntı; 1998)

24.02.2004

24

Kaynaklar

- AI Campaigning Manual. www.amnesty.org.uk
- Avner, M. The lobbying and advocacy handbook for nonprofit organizations: shaping public policy at the state and local level, Amherst H. Wilder Foundation, 2001
- BOND Guidance Notes Series 3 (LINK)
- Clark, J. Policy Influence, lobbying and advocacy in Edwards, M., Hulme, D. (ed), Making a difference: NGOs and development in a changing world, Earthscan Publications, 1992
- Clay, E. F. and Schaffer, B. B. (eds.), Room for Manoeuvres, An Explanation of Public Policy in Agriculture and Rural Development. London, Heinemann, 1986
- De Graaf, M. Context, constraint or control? Zimbabwean NGOs and their environment, Development Policy Review, 5, 1987
- Dolan, C. British development NGOs and advocacy in the 1990s, in Lewis, D. (ed) International perspectives on voluntary action: Reshaping the third sector, Earthscan, 1998
- Edwards, M., Hulme, D., eds. Beyond the Magic Bullet: Non-Governmental Organisations Performance and Accountability in the PostCold War World, Earthscan, 1995
- Fowler, A. Advocacy and Third Sector Organisation: A Composite Perspective, in Lewis, D (ed) International perspectives on voluntary action: reshaping the third sector, Earthscan, 1998
- Fowler, A. Striking a balance: a guide to enhancing the effectiveness of non-governmental organisations in international development, Earthscan, 1997
- Grindle, M. S., Thomas, J. W. Public Choices and Policy Change: The political economy of reform in developing countries, The John Hopkins University Press, 1991
- Hughes, A. Making the connection: Legitimacy Claims, Legitimacy Claims and Northern NGOs' Integrational Advocacy, in Lewis, D., Wallace, T. (ed), New Roles and Relevance: Development NGOs and the Challenge of Change, Kumarian Press, 2000
- Jenkins, J. C. "Nonprofit organisations and policy advocacy" in Powell, W. W. (ed) The nonprofit sector: A Research Handbook, New Haven: Yale University Press, 1997
- Kotze, J. F., Schlesinger, L. A., Choosing Strategies for Change: The lived experience, in Harvard Business Review, March-April, 1979
- Lewis, K. Field Theory in Social Science, Harper and Row, 1951
- Najjar, A. Citizens Organisations as Policy Entrepreneurs, in Lewis, D (ed) International perspectives on voluntary action: reshaping the third sector, Earthscan, 1998
- Saitta, R. The Policy Process: An overview, Overseas Development Institute Working Paper 118, 1999
- Thomas, A. NGOs and their influence on environmental policies in Africa, in Thomas, A., Carr, S., Humphreys, D., (ed), Environmental Policies and NGO Influence: Land degradation and sustainable resource management in sub-Saharan Africa, Routledge, 2001
- Thomas, A. NGOs and their influence on environmental policies in Africa in Thomas, A., Carr, S., Humphreys, D., (ed), Environmental Policies and NGO Influence: Land degradation and sustainable resource management in sub-Saharan Africa, Routledge, 2001
- Venz-Klauser L., Miller V., A New Wave of Power, People, and Politics: An Action Guide for Advocacy and Citizen Participation, 2003

24.02.2004

25